

Heerhugowaard Stad van kansen

Bestuursdienst / advies aan Burgemeester en Wethouders

Reg.nr: BW13-0053 Casenr.: Cbb130041 B&W d.d. 19-02-2013	Sector/afd.: Stadsbeheer/Wijkbeheer Steller/tst.: M. Schinkel/ 757	Portefeuillehouder: L.H.M. Dickhoff Agenda: openbaar Actieve informatieplicht: Nee Subsidie mogelijk: Nee - aangevraagd - toegekend
--	---	--

Onderwerp: Evaluatie Avontuurlijk spelen

Probleemstelling:

Op 22 februari 2011 heeft uw college kennis genomen van het speelruimtebeleidsplan "Kansen voor spelen". Op 22 maart 2011 is het speelruimtebeleidsplan door de gemeenteraad vastgesteld. Een van de onderwerpen die deel uitmaakt van het speelruimtebeleidsplan is het zogenaamde avontuurlijk spelen. In het collegestuk hebben wij u toentertijd voorgesteld begin 2013 met een evaluatie over Avontuurlijk spelen te komen. In dit collegestuk bieden wij u de Evaluatie Avontuurlijk spelen aan.

Het college besluit

1. In te stemmen met de conclusie dat de nadruk bij inrichting van speelterreinen gericht blijft op de zogenaamde 'traditionele' inrichting in plaats van een 'avontuurlijke' inrichting.
2. De notitie Evaluatie Spelen ter informatie voor te leggen aan de Commissie SB van 25 april 2013.

	S	B	W	W	W	W	W	B&W d.d.	Embargo tot:
Akkoord/Vka								26 FEB 2013	Nee
Bespreken								Nummer: 004	Opmerking

Beslissing:

Het college besluit

1. In te stemmen met de conclusie dat de nadruk bij inrichting van speelterreinen gericht blijft op de zogenaamde 'traditionele/avontuurlijke' inrichting in plaats van een 'avontuurlijke' inrichting.
2. De notitie Evaluatie Spelen ter informatie voor te leggen aan de Commissie SB van 25 april 2013.

Advies van commissie:		Raadsbehandeling	
Ter inzage voor:	Commissie SB 7 maart 2013	Begrotingswijziging:	Nee
Kopie voorstel/besluit			

BESTUURSDIENST / ADVIES AAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS

Onderwerp: Evaluatie Avontuurlijk spelen

Toelichting:

Op 22 februari 2011 heeft uw college kennis genomen van het speelruimtebeleidsplan "Kansen voor spelen". Op 22 maart 2011 is het speelruimtebeleidsplan door de gemeenteraad vastgesteld. Een van de onderwerpen die deel uitmaakt van het speelruimtebeleidsplan is het zogenaamde avontuurlijk spelen. In het collegestuk hebben wij u voorgesteld begin 2013 met een evaluatie over Avontuurlijk spelen te komen.

1. Voorgeschiedenis

In het B&W besluit van 22 februari 2011 heeft u ingestemd om voorlopig geen nieuwe avontuurlijke speelplekken in te richten. Dit is besloten omdat wij toentertijd hebben gelet op de financiële consequenties alsmede het ontbreken van informatie over de speelvreugde voor de jeugd. Het uitgangspunt toen en nu zal zijn dat de beschikbare middelen binnen het product 6.560 Spelen leidend zijn.

2. Wat houdt avontuurlijk spelen ook alweer in?

De definitie van Avontuurlijk spelen staat beschreven in het speelruimtebeleidsplan hoofdstuk 5.3 en is als volgt:

Avontuurlijk spelen is buiten spelen in een ruimte die uitnodigt tot: beweging, verkenning en fantasie, bouwen (constructie), contact met andere kinderen (socialisatie) en rust. Het zijn de vijf basiselementen voor avontuurlijk spelen. Voor de inrichting kan daarbij gedacht worden aan een "losse" terreininrichting met heuvels, zand en water, speelbosjes. Zijn er dan geen gewone speeltoestellen meer? Jawel: speelobjecten zoals een schommel, een glijbaan of een klimtoestel van hout of metaal kunnen hierin een plek krijgen. Maar er is ook ruimte voor een omgevallen boom, rioolbuizen etc. die in elk fantasierijk spel betrokken kunnen worden. Informele speelruimte is openbare ruimte die ook uitnodigt tot spelen. Maar de ruimte is niet alleen voor deze functie ingericht en ook niet bestemd als speelruimte. Kinderen spelen immers niet alleen op speelplekken, ze spelen "overal".

3. Waar bevinden zich de avontuurlijke speelplekken in onze gemeente?

In onze gemeente zijn drie avontuurlijke speelplekken aanwezig. Naast de basisschool Columbus, aan de Weegbree, is een heel gebied hiervoor beschikbaar, net als aan de Hemelboog in de Stad van de Zon en een terrein in het Stationsgebied dat met deze achterliggende gedachte is ingericht.

4. Wat is er de afgelopen twee jaar geconstateerd?

De invulling van avontuurlijk spelen verschilt in Nederland per gemeente. Waar de ene gemeente een avontuurlijke speelplaats een hoop zand en stenen laat zijn, werkt een andere gemeente met een inrichting van houten toestellen en elementen in het landschap. Er bestaat dus niet een goede of een slechte invulling. Ook wij hebben verschillende plekken in onze gemeente. De inrichting op de Hemelboog verschilt duidelijk van die naast de Columbus. In de afgelopen tijd is er in het aanbod ook veel veranderd. Waar enkele jaren geleden de natuurlijke elementen al na een paar jaar werden afgeschreven gaan zij nu net zo lang mee als de speeltoestellen en elementen die we gewend zijn te gebruiken. Het onderhoud aan speelplaatsen en toestellen moet uit beschikbare middelen worden gedaan. In de komende jaren komt er een grote ronde aan met vervangingsmomenten voor bestaande toestellen. Binnen de beleidskaders kan het zijn dat een speeltoestel wordt vervangen voor een goedkopere variant met gelijke speelwaarde. Het kan ook voorkomen dat een toestel niet meer vervangen wordt wanneer minimaal drie toestellen nog op het speelterrein over blijven.

4.1 Speelbult Columbus

Reacties op avontuurlijk spelen lopen uiteen. Kinderen van de Basisschool Columbus maken gebruik van het avontuurlijke speelterrein doordat dit direct aan hun school grenst. Kinderen bedenken er in de pauze hun eigen spel, glijden naar beneden als het sneeuwt en verzinnen allerlei activiteiten rondom de grote bult gras. Echter de omwonenden met kinderen hebben over het algemeen een andere mening.

Het enige speelterrein dichtbij is daar de avontuurlijke plek. De huidige bewoners hebben een verzoek ingediend voor speeltoestellen. Vooruitlopend op de bouw van de huizen daar en het gelijktijdig aanleggen van een formele speelplaats zijn er tijdelijke toestellen in de wijk geplaatst. De behoefte aan een schommel en een wip blijft naast de behoefte aan algemene speelruimte voor kinderen bestaan.

Avontuurlijke speelplaats naast basisschool Columbus

4.2. Speelplaats Hemelboog

Aan de hemelboog binnen bevindt zich een speellint met natuurlijke elementen, een bamboe bos en speeltoestellen met een natuurlijke uitstraling. Daar wordt volop gespeeld. Het is in dat deel van de wijk ook de enige speelplaats. De omwonenden klagen relatief veel over deze plek. Ondanks de drainage is het een vrij natte speelplaats. De speelplek is veelal geschikt voor kinderen vanaf een jaar of 8, gezien de soort toestellen en speelfunctie. Deze avontuurlijke speelplaats is erg kostbaar in onderhoud. Dat komt mede door de soort ondergrond van houtsnippers, de natte ondergrond en de toestellen met een kortere levensverwachting. Ten tijde van de aanleggen waren toestellen met een levensduur gelijk aan reguliere toestellen nog niet voor handen. Inmiddels zijn deze toestellen wel beschikbaar.

Avontuurlijke speelplaats Stad van de Zon (Hemelboog)

4.3 Speelplaats Stationsgebied

In het Stationsgebied is een plek aangelegd waar simpele elementen de basis moeten vormen voor een speelplek waar de creativiteit van de kinderen wordt geprikkeld. In de praktijk wordt deze speelplaats weinig gebruikt. Een betonnen buis en een paar takken blijken in de praktijk net te weinig aantrekkingskracht te hebben. Of wellicht is de locatie in geval niet centraal genoeg om kinderen naartoe te trekken. De betonnen buis is op verzoek van de bewoner verwijderd en vervangen door een kunststof speelbuis.

4.4 Toekomstig speelbos Waarderhout

In onze gemeente bevindt zich een bos; het Waarderhout. Het Waarderhout zal de komende jaren een complete metamorfose ondergaan. De metamorfose wordt mogelijk gemaakt door een samenwerking tussen de gemeente, Staatsbosbeheer en de natuurorganisatie IVN. In het Waarderhout is een voornemen tot het aanleggen van een speelbos onderdeel van de planontwikkeling. De coördinatie van een eventuele realisatie en uitvoering van een speelbos (avontuurlijke speelplek) wordt uitgevoerd door het IVN. De gemeente heeft met Staatsbosbeheer afgesproken dat wanneer een speelbos wordt aangelegd, het beheer nadien door de gemeentelijke beheerder wordt overgenomen. Door een brede vorm van samenwerken kan er nagedacht worden over avontuurlijk spelen. De ontwikkelingen op het gebied van het speelbos zullen in 2013 nog worden afgerond.

4.5 Financiële gevolgen

Het aanleggen van een avontuurlijke speelplek blijkt zoals eerder gezegd tot op heden meer te kosten dan een traditionele speelplaats. Om een beeld te krijgen van de verhouding zijn speelplekken vergeleken. Het gaat om speelplaatsen die beiden tot stand zijn gekomen middels een participatietraject met bewoners. Eén van de speelplaatsen betreft een traditionele plek, de andere een avontuurlijke speelplaats. De vergeleken kosten zijn ook inclusief plaatsingskosten en aanschaf. De avontuurlijke speelplaats aan de Hemelboog heeft totaal € 93.000 gekost. Een traditionele speelplaats onlangs ontwikkeld in de Edelstenenwijk (Straalsteen) heeft € 25.000 gekost.

5. Aanbevelingen

Gezien de financiële beperkingen uit 2011 die nog steeds van toepassing zijn, blijven de aanbevelingen omtrent avontuurlijk spelen na 2 jaar vrijwel gelijk. Behalve dat de ervaringen en huidige inzichten er wel voor zorgen dat de mogelijkheid tot aanleggen niet wordt uitgesloten. Zeker niet gezien de trend van gecombineerde speelplekken en/of buurtspeelplekken in Nederlandse gemeenten die ook steeds meer opkomen. Het aanleggen van avontuurlijke plekken heeft geen prioriteit boven formele plekken, echter een combinatie kan steeds makkelijker gevonden worden.

Uitgangspunten voor avontuurlijk spelen die uit de evaluatie naar voren komen en zich binnen de huidige beleidskaders bevinden zijn:

- Spelen in het algemeen verdient prioriteit, niet per definitie avontuurlijk spelen;
- Wanneer binnen stedelijk ontwikkeling de exploitatie ruimte overlaat om een avontuurlijke speelplek of variatie daarop aan te leggen en het past binnen de omgeving, dan is dat zeker een mogelijkheid en moet deze niet worden uitgesloten;
- Vraag van inwoners om formele speelplekken blijkt uit de praktijk meermalen groter en we zullen er rekening mee moeten houden dat de behoefte aan formeel spelen blijft en avontuurlijk spelen enkel aanvullend kan worden uitgevoerd;
- Investeren in een avontuurlijk speelplek moet passen bij de omgeving en binnen de financiële kaders;
- Investeren in natuurlijke materialen kan en wordt steeds meer toegepast, aangezien leveranciers langere garanties geven op de levensduur van natuurlijke toestellen/elementen;
- Belangrijk blijft de investering in plekken die informeel zijn. De samenwerking tussen verkeer en speelbeheer is hierbij essentieel;
- We staan open voor ideeën vanuit de samenleving. Wanneer inwoners aangeven iets te willen betekenen, belangrijk hierbij op te merken is dat wij als eigenaar van de toestellen te allen tijden verantwoordelijk blijven voor de speelplaats;
- Op formele speelplaatsen meer met natuurlijke elementen werken (bijvoorbeeld de Draai en in Butterhuizen) om zo wel een natuurlijke uitstraling te creëren en de creativiteit van de kinderen te prikkelen.

6. Conclusie

Geconcludeerd wordt dat de nadruk nog steeds niet zal en kan worden gelegd op avontuurlijk spelen door de beperkingen binnen het budget 6.560. Echter de mogelijkheden worden wel diverser. Bij een nieuwbouw van een wijk en/of voldoende ruimte bij herinrichting kan vanuit de exploitatie wel gekeken worden waar mogelijkheden voor avontuurlijk spelen zijn. Bij de volgende aanbesteding zal wel als een van de voorwaarden voor partijen waarmee wij de komende jaren een contract af zullen sluiten zijn dat zij avontuurlijke elementen tegen dezelfde levensverwachting kunnen bieden als reguliere speeltoestellen. En in een omgeving zoals Parkzone de Draai kan worden gewerkt met avontuurlijk/natuurlijk spelen of een variant erop doordat de beschikbaarheid aan ruimte dit toe laat.

Advies

Het college besluit:

1. In te stemmen met de conclusie dat de nadruk bij inrichting van speelterreinen gericht blijft op de zogenaamde 'traditionele' inrichting in plaats van een 'avontuurlijke' inrichting.
2. De notitie Evaluatie Spelen ter informatie voor te leggen aan de Commissie SB van 7 maart 2013.

N.A. van Excel
hoofd afdeling Wijkbeheer